

Pedagogisch werkplan KDV Jacob Catsstraat

Een beetje thuis!

Bespreking/vaststelling

Wie	Status (adviserend/instemmend/informerend)	Datum
OR		
OC/DOC	Adviserend/instemmend	14-02-2019
MT		
Teams	Informerend	28-01-2019

Documenthistorie

Versie	Status	Datum	Toelichting
1	concept	05-01-2019	Onderdeel van het pedagogisch beleid
1	definitief	14-02-2019	Onderdeel van het pedagogisch beleid

Inhoudsopgave

	Blz.
Inleiding	3
1 Wie zijn wij?	4
1.1 Een beetje thuis	4
1.2 Een naam om te onthouden	4
1.3 Een plek om te onthouden	5
2 Wat doen wij?	6
2.1 Een dagje KDV	6
2.2 Groene Kameleons	7
2.3 VVE	7
2.4 Voortgang VVE op de locatie Jacob Catsstraat	8
2.5 Scholingsgids	9
2.6 Ondersteuning bij werkzaamheden en achterwachting	9
2.7 Samen met de overburen	10
2.8 Extra dagdelen	10
3 Wat doen we nog meer?	10
3.1 Activiteiten	10
3.1.1 Dagelijkse bezigheden	10
3.1.2 Vrij en geleid spel	11
3.1.3 Uitjes	11
3.1.4 Samenwerken in het Nuenense	11
3.2 Rituelen	12
3.2.1 Ontvangst en vertrek	12
3.2.2 Kom erbij	12
3.2.3 Overgangsmomenten	12
3.2.4 Een snik en een traan	13
3.3 Feesten	13
3.3.1 Er is er een jarig	13
3.3.2 Traditionele feesten	13
3.4 Kinderinspraak	13
3.5 Belonen en corrigeren	13
3.6 Vier-ogen principe	14
4 Doelstellingen	16
4.1 Doelstellingen vanuit het team	16
4.2 Evaluatie	17
5 Bijlage 1 Relevantie informatie met betrekking tot het pedagogisch werkplan	18

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van KDV Jacob Catsstraat. Dit plan is tot stand gekomen op basis van het pedagogisch beleid van Kids Society Erica en de evaluatie van het werkplan van 2018.

Doordat de uitvoerende medewerkers betrokken zijn bij het evalueren en opnieuw vaststellen van het pedagogisch werkplan krijgt het werkplan een eigen kleur. De kleur past in het kleurenpalet van Kids Society Erica omdat het gezamenlijke pedagogisch beleid als uitgangspunt heeft gediend.

Alle medewerkers van KDV Jacob Catsstraat zijn op de hoogte van dit werkplan en hun handelen is afgestemd op alle afspraken die in dit pedagogisch werkplan zijn vastgelegd.

Nuenen, januari 2019.

1. Wie zijn wij?

1.1 Een beetje thuis

Een bezoek aan het kinderdagverblijf Jacob Catsstraat zou moeten voelen als een 'beetje thuis' zijn. Huiselijk, herkenbaarheid en saamhorigheid zijn voor ons kenmerken die daar bij horen en die we dan ook graag accentueren.

En hoewel iedere groep weer 'zijn eigen kleur' heeft, vinden we het allemaal belangrijk dat ouders vertrouwen hebben in het hele team. We zijn dan ook niet alleen gericht op de ouders die komen op de eigen groep maar op alle gasten van ons kinderdagverblijf. We besteden dagelijks extra aandacht aan het ontvangst en vertrek van de kinderen en hun ouders. We vinden het belangrijk dat ze weten wie we zijn en dat wij hen goed leren kennen.

Naast de aandacht voor ouders en hun kinderen vinden we het ook belangrijk om oog te hebben voor alle collega's. Elkaar helpen en af en toe voor elkaar zorgen zijn teameigenschappen die we ons graag toedichten. Uniek aan ons team is dat het bestaat uit een zeer divers gezelschap; jongere en wat oudere medewerkers, specialisten binnen de kinderopvang en nieuw instromend talent.

1.2 Een naam om te onthouden

Voor de locatie Jacob Catsstraat ziet de groepsindeling er als volgt uit.

Er zijn twee peutergroepen op locatie zijn waar kinderen in de leeftijd van 2-4 worden opgevangen namelijk bij de Blauwe Pauwen en de Paarse Vlinders. Ook zijn er twee baby groepen zijn waar kinderen in de leeftijd van 0-2 jaar worden opgevangen; de Oranje Guppies en de Gouden Leeuwen. Alle kinderen die flexibele opvang hebben worden geplaatst in de 0-4 jaar groep de Groene Kameleons.

Basisgroep	Leeftijd	Maximum aantal kinderen
Gouden Leeuwen	0 - 2 jaar	14
Oranje Guppies	0 - 2 jaar	14
Blauwe Pauwen	2 - 4 jaar	16
Paarse Vlinders	2 - 4 jaar	16
Groene Kameleons (flexopvang)	0 - 4 jaar	16

KSE voldoet aan de in de wet vastgelegde beroepskracht-kindratio (Beroepskracht-Kindratio, BKR). Deze BKR is wettelijk bepaald en wordt ook jaarlijks gepubliceerd in onze informatiebrochure die op onze website (www.kidssociety.nl) staat. De informatiebrochure sturen we jaarlijks aan alle klanten van KSE zij daar actief kennis van kunnen nemen.

Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig op het kinderdagverblijf. Ook tijdens de middagpauze van de pedagogisch medewerkers slapen en/of rusten veel kinderen waardoor er minder kinderen pedagogische aandacht behoeven. Op die tijden van de dag is het pedagogisch verantwoord dat er wordt afgeweken van de BKR waarbij minimaal de helft van het aantal pedagogisch medewerkers aan het werk is.

Voor de dagopvang van de locatie Jacob Catsstraat zijn de BKR afwijktijden vanuit praktijkervaring derhalve vastgesteld op: 8.00-8.45 uur, 13.15-14.45 uur en van 17.15- 18.00 uur Per dag wordt per nauwlettend gevolgd dat de maximale BKR-afwijktijd per dag maximaal drie uur bedraagt.

We starten de groepen Oranje Guppen/Blauwe Pauwen en Gouden Leeuwen/Paarse Vlinders gezamenlijk op en sluiten deze gezamenlijk af waarbij de eerste medewerker (aan beide zijden van de speelhal) start om 7.30 uur. Er wordt dan voldaan aan de BKR. Op het moment dat we over de BKR gaan start de bloktijd waarin afgeweken mag worden en praktijkervaring leert dat dit om 8.00 uur is. Er wordt geteld door medewerkers om dit te staven. Door roostering wordt gezorgd dat gedurende het eerste BKR-blok – dus tussen 8.00- en 8.45 uur- altijd wordt voldaan aan de 50% pm-aanwezigheidsnorm. In totaal wordt er dan 45 minuten van de BKR norm afgeweken. Tussen de

Pedagogisch werkplan KDV Jacob Catsstraat

Een beetje thuis!

Kids Society Erica

Kinderopvang

middag wijken we voor de pauzes af tussen 13.15 - 14.45 uur. Er kan dan 2 keer een half uur pauze worden genomen of waar men recht heeft 45 minuten.

De medewerker die om 7.30 uur is gestart eindigt de werkzaamheden om 17.15 uur en vanaf dat moment gaat wederom de BKR-afwijktijd in tot 18.00 uur waarbij altijd nog 50% van de personele bezetting aanwezig is.

De praktijkervaring leert dat de meeste kinderen om 18.00 uur zijn opgehaald door de ouders. Vanaf dat tijdstip voldoen we dan ook weer aan de BKR-norm. Opgeteld wordt er dus per dag niet meer dan 3 uur afgeweken van de norm.

Omdat breng- en ophaal gedrag van ouders gedurende het jaar kan variëren wordt er, zoals eerder benoemd, door onze medewerker dagelijks geteld.

Vier keer per jaar wordt dit ook formeel getoetst. Wanneer vanuit de dagelijkse praktijk blijkt en/of vanuit de formele toets momenten dat de werkroosters niet meer borgen dat e.e.a. sluitend is conform wet IKK wordt de inzet van de pedagogisch medewerkers op de groep "structureel" aangepast.

1.3 Een plek om te onthouden

KDV Jacob Catsstraat is, gevestigd aan de Jacob Catsstraat, op nummer 1-3.

2. Wat doen wij?

2.1 Een dagje KDV

De dagindeling kan per groep verschillen; aangepast aan de leeftijden, ontwikkeling en behoeftes van kinderen. We hanteren de dagindeling als een houvast maar als kinderen of situaties daarom vragen passen we ons gemakkelijk aan de veranderde omstandigheden en behoeftes aan.

De dagindeling ziet er over het algemeen als volgt uit:

Vanaf 7.30 uur zijn de groepen geopend. Indien er die dag groepen samengevoegd zijn kan het tijdstip dat de eigen groep geopend wordt, verlaagd zijn tot uiterlijk 8.30 uur. Indien nodig vindt er een overdracht plaats tussen pedagogisch medewerkers onderling.

Kinderen gaan lekker spelen in de eigen groep en tussen 9.15 – 9.45 uur is er ruimte voor gesprek met andere kinderen en pedagogisch medewerkers. Er wordt fruit gegeten en de kinderen krijgen wat te drinken. Ook wordt rond die tijd in de kring een boekje gelezen of een liedje gezongen. Kleine kinderen eten meestal voor dit groepsmoment al hun fruithapje, waarbij wij ze extra individuele aandacht geven.

Bij de jongste kinderen volgen we hun eigen ritme; zij gaan op eigen aangeven naar bed. Eventueel worden daarover met de ouders nadere afspraken gemaakt.

Tussen 10.00 – 11.30 uur zijn er allerlei activiteiten. We kunnen buitenspelen, knutselen, spelletjes spelen of lekker vrij spelen. We maken het gezellig en praten veel met de kinderen. De baby's krijgen op hun eigen tijd, op een rustige plaats hun fles.

Tussen 11.30 – 12.00 uur begint de lunch. We vinden dit een sociaal gebeuren en alle pedagogisch medewerkers en kinderen zitten dan ook samen aan tafel om te eten. Daarvoor mogen kinderen helpen de tafel te dekken, zelf hun brood smeren (wanneer ze daar aan toe zijn en dat is vaak sneller als algemeen gedacht wordt) en gezamenlijk proberen om de sociale gebeurtenis aan tafel inhoud te geven. Jongere kinderen mogen eerder van tafel als het zitten te moeilijk gaat worden; we blijven het individuele kind daarvoor steeds goed volgen.

Ook de baby's ondersteunen we in het zo vroeg mogelijk zelfstandig eten en worden actief betrokken bij de lunch.

Na de lunch gaan er kinderen naar bed. Ook tijdens het naar bed gaan is zelfstandigheidsbevordering een thema. Kinderen die het kunnen kleden zich zelf aan en uit en de kinderen die op de commode worden uitgekleeft, klimmen daar via een trapje zelf bovenop.

Voordat kinderen uitgekleeft zijn of nadat kinderen in de pyjama zijn, wordt er rustig gespeeld, een boek gelezen of nog even lekker geknuffeld. We zijn ons bewust van het overgangsmoment en creëren steeds een rustige sfeer. Kinderen die niet meer naar bed hoeven maar nog wel behoefte hebben aan tijdelijke rust, leggen we op een rustbedje. Wij kijken naar de behoeftes van de kinderen. Voor de 'opblijvers' creëren we een rustig moment en daarna kunnen we met ze in de hal spelen zodat ze zich lekker kunnen uitleven

Als kinderen uit bed komen stimuleren we wederom dat kinderen zich zelfstandig om te kleden. In de praktijk hebben ze met hun slaperige koppies vaak net wat meer hulp nodig en dat bieden we ze dan ook graag. Nadat kinderen wat gedronken hebben, gaan ze lekker spelen. We vinden het belangrijk dat kinderen veelvuldig naar buiten gaan, ook als het weer eens wat minder is. We vragen ouders daarom actief om geschikte kleding mee te geven in alle jaargetijden en voor de jongste kinderen zijn er speciale kruipbroekjes.

De baby's krijgen op hun eigen tijd de fles. Omdat wij de baby's alle aandacht en rust willen geven tijdens dit voedingsmoment, plannen we dit zoveel mogelijk vóór 17.00 uur. Wanneer dit voor de ouders lastig is zoeken we naar een goed oplossing.

Tussen 15.30 – 16.30 uur krijgen andere kinderen fruit, drinken en/of een cracker en vaak verschonen we rond die tijd en/of tussendoor. Hier nemen we goed de tijd voor zodat we extra aandacht kunnen

geven aan het individuele kind. Wij ondersteunen kinderen bij het zindelijk worden. We doen dit spelenderwijs en alleen dan als kinderen zelf willen. Er vindt geen dwang plaats. De kinderen die al (bijna) op het toilet(je) kunnen doen dit vaak “gezamenlijk”; op deze manier wordt het zindelijk worden gestimuleerd. De pedagogisch medewerkers verrichten hierna wat huishoudelijke taken en afhankelijk van behoefte en het weer spelen kinderen binnen of buiten. Om de zelfstandigheid van kinderen te vergroten helpen zij bij huishoudelijke taken.

We sluiten de dag rustig af en passen de activiteiten daarop aan. We kijken hierbij naar de behoeften van de kinderen. Vanaf 17.00 uur komen ouders binnen om kinderen op te halen. Het streven is steeds om alle ouders persoonlijk te ontvangen en hen ontwikkelingsgericht en specifieke informatie over hun kind te geven.

Tussen 17.45 – 18.30 uur gaan alle kinderen die er dan nog zijn naar de hal. Indien nodig vindt er een overdracht plaats van de kinderen die nog aanwezig zijn. De pedagogisch medewerkers die het laatste half uur werken kunnen op grond van deze gegevens de ouders informeren.

Bij het halen van de kinderen letten de pedagogisch medewerkers extra op dat de kinderen niet met andere ouders ‘mee’ naar buiten lopen. Aan de ouders wordt gevraagd er op toe te zien dat er geen andere kinderen mee naar buiten lopen.

2.2 Groene Kameleons

De groep Groene Kameleons werkt, net zoals de andere dagopvang groepen van de Jacob Catsstraat, conform dit pedagogisch werkplan.

De flexibele groep is bedoeld voor ouders die te maken hebben met onregelmatige werktijden. Wij **bieden opvang in dagdelen binnen de openingstijden van Kids Society Erica. De ouders geven uiterlijk** maandag voorafgaand aan de opvang door wanneer de kinderen in die week zullen komen.

Voor de berekening van het aantal pedagogisch medewerkers op de groep maken we gebruik van de vastgestelde rekentool voor de kinderopvang (zie www.kidssociety.nl). Om een zo hoog mogelijke stabiliteit te borgen wordt gewerkt met een vaste medewerker die in de basis op de groep wordt ingepland. Mocht er extra inzet noodzakelijk zijn gezien het kind aantal streven we naar ‘vaste’ invalkrachten.

Om de onderlinge bekendheid in deze flexibele groep extra aandacht te geven wordt er uitgebreid stil gestaan bij het welkomritueel. Zodra alle kinderen binnen zijn worden zij in de kring ontvangen. Er wordt tijd genomen voor een kort gesprekje. Ook de kleinste kinderen nemen aan het ritueel deel. Omwille van de bekendheid met elkaar wordt hieraan meer aandacht besteed dan in reguliere groepen.

2.3 VVE

Elke dagopvanglocatie van KSE heeft een VVE-groep waar kinderen met een indicatie vanuit Zuidzorg terecht kunnen. In deze groep wordt hen extra ondersteuning geboden voor een optimale (taal)ontwikkeling door VVE opgeleide pedagogisch medewerkers. Ook de kinderen zonder indicatie in deze groep wordt VVE aangeboden.

Binnen KSE locatie Jacob Catsstraat is dagopvanggroep “De Blauwe Pauwen” de VVE groep.

VVE staat voor voor- en vroegschoolse educatie en gaat over de optimale ontwikkeling van kinderen. Kinderen onderzoeken de wereld om hen heen, doen een breed scala aan ervaringen op en breiden zo hun kennis uit. Een rijke speel- leeromgeving, een gestructureerd dagschema, interactie, observatie, activiteitenplanning, ouderbetrokkenheid en een doorgaande ontwikkelingslijn zijn daarbij belangrijk. Het observeren van situaties waarin kinderen spelend leren in plaats van lerend spelen biedt zicht op de ontwikkeling van kinderen.

Kids Society heeft gekozen om in Nuenen te werken met het VVE programma Kaleidoscoop. Uitgangspunt van deze methode is dat elk kind uniek en competent is en dat elk kind zich ontwikkelt

Pedagogisch werkplan KDV Jacob Catsstraat

Een beetje thuis!

Kids Society Erica

Kinderopvang

op eigen wijze en in eigen tempo. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig, gaan op onderzoek uit, spelen, ontdekken en breiden op die manier hun ervaringen en kennis uit. Dit noemen we bij Kaleidoscoop 'actief leren' en is de kern van het programma. De pedagogisch medewerkers van dagopvang groep de Blauwe Pauwen ondersteunen het actief leren. De medewerkers bieden de kinderen een uitdagende leeromgeving, helpen hen hun spel uit te breiden, praten met de kinderen over wat ze aan het doen zijn en helpen hen om problemen zelf op te lossen. Zelfstandig kiezen is belangrijk hierin. De inrichting van de ruimte speelt een belangrijke rol en deze is dan ook verdeeld in hoeken, die elk een andere ervaring uitlokken en stimuleren. Andere speerpunten van Kaleidoscoop zijn een rijke en geordende leeromgeving, een vast dagschema, interactie tussen de beroepskracht en de kinderen en observatie van de kinderen.

Het programma bij Kids Society Erica krijgt vorm door themagericht te werken en de activiteiten te richten om vier domeinen; spraak/taal ontwikkeling, sociaal/emotionele ontwikkeling, motorisch/zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkels. Er wordt dagelijks een ontwikkelingsgerichte activiteit, gekoppeld aan een thema-periode, in de kleine- en grote groep aangeboden aan de kinderen. Een aantal van deze thema's zijn gekoppeld binnen de Brede School; dat wil zeggen dat zowel kinderopvang, school als peuterspeelzaalwerk op hetzelfde moment werken aan een thema. De werkgroep VVE draagt zorg voor de invulling van het VVE programma.

Jaarlijks vindt een VVE scholingsmoment plaats voor alle vaste medewerkers van de dagopvang groepen verbonden aan een specifiek VVE-thema. Dit jaarlijks VVE scholingsmoment maakt onderdeel uit van een vijf-jarig scholingstraject. Voor najaar 2019 staat ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie op de agenda. Per scholingsjaar gaan medewerkers met het thema aan de slag middels het uitwerken van individuele opdrachten of opdrachten die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd. Ervaringen hierin en/of tips en tops worden besproken en uitgewisseld bij de teamvergaderingen.

Meer informatie mbt het VVE beleid en scholing hierin kan worden terug gevonden in het VVE beleid (zie MySociety) en het locatie specifieke scholingsgids.

2.4 Voortgang VVE op de locatie Jacob Catsstraat

De voortgang van het VVE wordt per locatie opgehangen aan de vijf onderstaande onderdelen.

- A. Programma's voor VVE
- B. Stimuleren ontwikkeling
- C. Volgen van ontwikkeling
- D. Ouderbetrokkenheid
- E. Doorgaande ontwikkellijn

Ad A: Programma's voor VVE:

Ook op de locatie Jacob Catsstraat wordt gewerkt met het VVE-programma Kaleidoscoop. Alle vaste medewerkers op de dagopvanggroepen nemen deel aan het vijf-jarig scholingstraject.

Ad B: Stimuleren ontwikkeling:

Op de locatie Jacob Catsstraat zorgt de VVE werkgroep voor het uitwerken van de ontwikkelingsgerichte activiteiten conform werkwijze genoemd in het VVE beleidsplan. De werkgroep bestaat uit twee vaste medewerkers van de VVE groep de Blauwe Pauwen. Ieder schooljaar wordt er een jaarplanning gemaakt en per jaar worden minimaal twee en maximaal drie thema's (dit omdat het tempo mbt thema-aanbod op school veel hoger ligt) afgestemd met school en peuterspeelzaal. Per dag wordt, conform VVE-beleidsplan, een grote en kleine kring activiteit aangeboden. Ook bij de andere peutergroep, die niet VVE is, wordt conform deze werkwijze gewerkt. Ook sluit een medewerker van de babygroepen aan bij de VVE werkgroep. Zij neemt de activiteiten onder de loep en maakt een "aangepaste" versie van een aantal ontwikkelingsgerichte activiteiten zodat ook de jongste kinderen die er al aan toe zijn een rijk aanbod hebben.

Ad C: Volgen van ontwikkeling:

Het invullen van de registraties wordt uitgevoerd zoals omschreven in het VVE beleidsplan. Wanneer er te weinig ruimte is op het activiteitenformulier wordt een extra formulier toegevoegd. Alle kinderen,

zo ook de VVE indicatiekinderen, hebben een mentor en zij zijn verantwoordelijk voor de administratieve verwerking van de observaties.

Daarnaast wordt het kind gevolgd middels het kindvolgsysteem Looqin. Zowel de mentor van het kind als een collega pedagogisch medewerker brengen twee keer per jaar het kind in beeld. Welbevinden en betrokkenheid worden gemeten (spoor 1) maar ook kan er worden ingezoomd op de verdere ontwikkeling van het kind, spoor 2, door de mentor. Zie voor meer info het VVE beleidsplan. Orthopedagogen komen voorbij op de groep om de medewerkers te coachen in hun handelen en hen te voorzien van advies en tips mbt de ontwikkelingsstimulering van de kinderen. Zuidzorg, dat de indicatie voor de VVE-kinderen geeft, en orthopedagogen stemmen ontwikkelingsgerichte zaken, indien gewenst, onderling af indien hier toestemming door de ouder voor is gegeven.

Ad D: Ouderbetrokkenheid:

Ouders worden op diverse manieren bij het VVE werken betrokken. Per thema wordt er een nieuwsbrief opgesteld waarin ouders informatie kunnen terugvinden over het thema, het themaboek en de geplande activiteiten etc.. Op de groep is er een thema-tafel en bij de entree worden zij middels het memo- bord geïnformeerd. Ouders worden aangesloten over het activiteitenaanbod tijdens haal/breng moment maar ook middels de ouderportal waar, indien toestemming door ouders is gegeven, foto's op kunnen worden geplaatst. Verder wordt er bij bepaalde activiteiten gevraagd om ouder ondersteuning bijvoorbeeld bij een uitje bij de deur. Maar ook kan aan ouders worden gevraagd om een voorwerp/foto etc. mee te geven aan hun kind. Ouders worden op deze wijze betrokken bij het VVE en kinderen voelen zich trots als ze e.e.a. mogen laten zien in bijvoorbeeld de kring. Overige manieren om ouderbetrokkenheid binnen Kids Society Erica te stimuleren staan omschreven in het VVE beleidsplan.

Ad E: Doorgaande ontwikkellijn:

Zoals omschreven in het VVE beleidsplan wordt er, voordat het kind naar de basisschool gaat, gezorgd voor een warme overdracht naar school bij akkoord van ouders. Alle overdrachtsformulieren worden doorgezet naar de IB-er van school en zij zorgt dat de overdracht bij de juiste leerkracht terecht komt. De leerkracht gaat vervolgens naar de dagopvanggroep van het kind om de overdracht door te spreken. Kinderen die bijna naar school gaan, mogen een kijkje nemen in school samen met de pedagogisch medewerker. Als het tot de mogelijkheden behoort op school bij voorkeur in de klas.

2.5 Scholingsgids

Kids Society Erica vindt het belangrijk dat medewerkers zich kunnen (blijven) ontwikkelen. Scholing, training en/of coaching bevorderen de beroepsbekwaamheid, het werkplezier én de mogelijkheden op de arbeidsmarkt van onze medewerkers. Onze organisatie kent daarom een jaarlijks terugkerend verplicht scholingsprogramma maar er is ook ruimte voor individuele maatwerk wensen op het gebied van scholing. Iedere locatie heeft een eigen scholingsgids waarin de scholing per jaar nader wordt toegelicht.

2.6 Ondersteuning bij werkzaamheden en achterwachtregeling

Onze pedagogisch medewerkers zijn nooit alleen in het gebouw als er kinderen zijn. De locatie opent en sluit altijd met minimaal 2 personen daar er ook altijd VSO en/of BSO aanwezig is. Op een grote locatie als de Jacob Catsstraat zijn er genoeg collega's op de eigen groep en/of naastgelegen groepen om bij te springen. Collega's kunnen dus ook altijd een beroep op elkaar doen. In de ochtend zijn ook schoolcollega's aanwezig in het gebouw waar desgewenst ook nog een beroep op kan worden gedaan. (zie verder ook achterwachtregeling beleid V&G in My Society).

Als één beroepskracht op de groep aanwezig is wordt de pauze (BKR-afwijktijd) opgevangen door een collega pm-er en/of wordt een extra medewerker ingepland. Als er twee of meer medewerkers op de groep zijn nemen deze voor elkaar waar. Hierdoor wordt altijd voldaan aan de wettelijke bepalingen mbt afwijktijd BKR in de pauzetijd.

2.7 Samenwerken met de overburen

Als de groepsgrootte dit vraagt en/of tijdens de vakanties worden de peutergroepen op bepaalde dagen aan elkaar gekoppeld met als uitgangspunt dat de eigen (stam-) groepsgenootjes in principe bij elkaar blijven. Bij het koppelen houden we rekening met de leeftijd, de (ontwikkelings)behoeften en uiteraard ook de individuele interesses van de kinderen. Ook vinden er gezamenlijke activiteiten plaats. De oudste kinderen gaan samen bewegingsactiviteiten doen in de gymzaal, we organiseren een sportweek etc. etc.

2.8 Extra dagdelen

Het afnemen van een extra dagdeel of delen is mogelijk op basis van beschikbaarheid van een plaats in de eigen groep, de groepszwaarte in pedagogische zin en de leidster kind ratio.

Het kind dat komt op het extra dagdeel volgt het dagprogramma van de bewuste dag in de eigen stamgroep. De medewerkers hebben die dag extra aandacht voor het kind om er voor te zorgen dat het kind zich thuis voelt en zich wel bevindt.

Bij uitzondering kan een kind tijdelijk in 1 extra stamgroep worden opgevangen gedurende een schriftelijk overeengekomen periode. Deze periode mag niet langer duren dan de tussen houder en ouder schriftelijk overeengekomen periode. Het gaat om tijdelijke opvang in 1 andere stamgroep dan de stamgroep waartoe het kind al behoort. Van tevoren moet voor beide partijen duidelijk zijn wat de situatie is en hoe lang deze duurt.

De communicatie omtrent het afnemen van een extra dagdeel loopt via de pedagogisch medewerker van de stamgroep van het kind. De laatste beslissing, als nodig, over het al dan niet toestaan van een verzoek om een extra dagdeel is aan de manager van betreffende locatie.

3. Wat doen we nog meer?

3.1 Activiteiten

3.1.1 Dagelijkse bezigheden

We bieden kinderen een breed scala aan activiteiten aan, afgestemd op de leeftijd, interesses en behoeftes. Dit houdt in dat activiteiten met name gekozen worden vanuit de dagelijkse observaties. Activiteiten zijn voor ons niet steeds creatief maar we doen ook spelletjes, we 'gymmen' of dansen en we zingen en maken muziek. Ook helpen de kinderen bij huishoudelijke klusjes zoals de tafel dekken of de was opvouwen.

Activiteiten zijn wel steeds gekoppeld aan ontwikkelingsgebieden en ontwikkelingsfasen en we maken dan ook bewuste keuzes ten aanzien van ons activiteitenaanbod; we streven er naar de ontwikkelingsdomeinen zoveel mogelijk aan bod te laten komen. We vinden het belangrijk dat nieuwe medewerkers hier vakkundig in worden opgeleid en besteden hier dan ook uitgebreid aandacht aan. We vinden interactie heel belangrijk en praten en luisteren veel met- en naar de kinderen. De kinderen hebben een vrije keus voor deelname aan de activiteiten die worden gepland op de groep. De groepsruimtes richten we zo in dat de kinderen er graag spelen en ze uitgedaagd worden om activiteiten te ondernemen.

Buiten spelen

We vinden het belangrijk dat alle kinderen dagelijks een portie frisse lucht opsnuiven. Dus als het wat betreft het weer enigszins kan, gaan we naar buiten. De omstandigheden en de groepssamenstelling bepalen hoe lang we gaan. We attenderen ouders op het meebrengen van regenlaarzen en warme kleding. De kruipers krijgen een speciaal regenbroekje aan.

Jongens- meisjes maand

In de maand oktober is er extra aandacht voor de verschillende behoeftes van jongens en meisjes. We houden daar in deze maand extra rekening mee. Er is dan aandacht voor sekse specifieke activiteiten en spellen.

Pedagogisch werkplan KDV Jacob Catsstraat

Een beetje thuis!

Opa- en oma dag

Eenmaal per jaar worden opa's en oma's uitgenodigd. Zij kunnen een kijkje nemen waar hun kleinkind verblijft en wat er zoal gedaan wordt.

3.1.2 Vrij en geleid spel

Tijdens het vrije spel van kinderen en het buitenspelen observeren wij veelvuldig. Deze observaties gebruiken we steeds als bron om activiteiten met de kinderen te ontwikkelen. We willen actief naar de kinderen kijken, hen volgen in hun spel en daarop inspelen. We attenderen de nieuwe medewerkers hierop en geven zelf het goede voorbeeld. We wisselen 'druk' en 'rustig spel' af.

Tijdens het vrije spel van kinderen zijn we regelmatig actief in het meespelen met de kinderen. We laten hen ons leiden en volgen in hun ideeën. Daarnaast proberen we soms, waar mogelijk, het spel van de kinderen te verdiepen. Als een kind bijvoorbeeld aan het spelen is in het keukentje vragen we hem/haar wat hij/zij aan het koken is en proberen we van daaruit diepgang te creëren in taal en spel. Ook hierbij willen we nieuwe medewerkers in onze stijl opleiden en hen leren wat je met kinderen kunt doen als ze zelf aan het spelen zijn.

Tijdens het geleide spel bieden we kinderen activiteiten aan waarbij we ons bewust zijn dat alle volgende ontwikkelingsgebieden regelmatig aan bod komen:

- sociaal/emotioneel
- grove motoriek
- fijne motoriek
- cognitief waaronder taal
- zintuiglijk
- rekenkundige prikkel

Bovenstaande ontwikkelingsgebieden koppelen we steeds aan de ontwikkelingsfase van het individuele kind om zo in te kunnen spelen op specifieke behoeftes van kinderen.

3.1.3 Uitjes

We maken met de kinderen af en toe uitjes maar richten ons vooral op het spelen in en rond het kinderdagverblijf. Over het algemeen gaan kinderen vaak met ouders op stap. Er is voor kinderen genoeg te spelen en te beleven bij ons op het kinderdagverblijf.

3.1.4 Samenwerken in het Nuenense

Doordat we samen met basisschool "De Dassenburcht" en de peuterspeelzaal in één pand zitten is de behoefte aan samenwerking groot en gewenst. Ook aankomend jaar zal er weer inhoud gegeven worden aan de vorming van een Kindcentrum. O.a. middels het organiseren en geven van invulling aan gezamenlijke projecten zullen de diverse samenwerkingspartners elkaar en elkaars werkwijzen beter leren kennen. Hierdoor ontstaat er een gedegen basis voor de vorming van het Kindcentrum. Bij de overgang van het dagverblijf naar de school wordt gebruik gemaakt van het formulier 'overdracht basisschool' en we zorgen hierbij voor een 'warme' overdracht waarbij de pedagogisch medewerker met de leerkracht aan tafel gaat om de leerling te introduceren. Ook is er een goede samenwerking met de IB-er van brede school de Dassenburcht en de orthopedagoog waardoor nog meer geborgd kan worden dat een kind dat doorstroomt van de dagopvang naar de lagere school goed zijn/haar plekje vindt.

Samen met de Kievit heeft Kids Society Erica een samenwerkingsverband getekend waardoor we gebruik mogen maken van de speeltuin.

Wij werken ook samen met het centrum maatschappelijke deelname (CMD). In het CMD zorgen Zuidzorg, GGD Brabant Zuidoost en De LEVgroep samen voor opvoedondersteuning. Zuidzorg medewerkers bezoeken op verzoek onze vestiging maar de pedagogisch medewerkers kunnen ook via de orthopedagoog in contact met de medewerkers van Zuidzorg komen.

3.2 Rituelen

3.2.1 *Ontvangst en vertrek*

We begroeten alle ouders en kinderen uitgebreid, we vinden het belangrijk dat ze zich gezien en gehoord voelen. We spreken kinderen bij voorkeur op ooghoogte aan en zorgen dat ze zich welkom voelen.

We proberen altijd uitwisseling te laten plaatsvinden met de ouder, ook al zijn zij soms gehaast, en vragen hen daarbij om specifieke informatie omtrent het kind. We zijn ons ervan bewust dat als ouders juist lang in de groep blijven, zij niet vertrouwd zijn om het kind achter te laten. We hebben hier dan aandacht voor. Aan ouders van kinderen die het moeilijk hebben vragen we kort maar duidelijk afscheid te nemen. Uiteraard benadrukken we aan ouders dat ze altijd kunnen bellen als ze willen weten hoe het gaat.

We vragen aan de ouders of ze willen dat wij het kind van hen overnemen of dat het kind ook afscheid kan nemen vanuit een eigen gekozen spel. De behoeftes van het kind staan hierbij op de eerste plaats.

Als ouders hun kind komen halen streven we ernaar om dagelijks ontwikkelingsgerichte informatie over hun kind te vertellen. We zijn er ons bewust van dat wij hun kind de hele dag hebben gezien, en dragen deze specifieke kennis graag over aan de ouders. Ook kunnen ouders veel dagdagelijkse informatie inzien via de ouderportal-app. Als het haalmoment niet toereikend is maken we een afspraak met de ouders.

3.2.2 *Kom erbij*

We vertellen de kinderen dat er een nieuw kindje komt en stellen het kind daadwerkelijk voor als hij/zij er is. We zorgen altijd voor een warm welkom en hangen een welkomstkaart of –slinger op.

Voor ouders is het meestal een eerste kennismaking met het kinderdagverblijf en hun pasgeboren baby, dreumes en/of peuter. Onze aandacht en zorg zijn altijd gericht op zowel het kind als de ouders. Afhankelijk van de behoefte van de ouders, passen we tijdens de wensperiode de intensiteit van het contact aan. We nodigen ouders altijd uit te bellen als ze zich zorgen maken. We informeren de ouders de eerste tijd uitgebreid via de ouderportal-app zodat ouders veel informatie krijgen over de tijd dat hun kind bij ons is.

De eerste tijd besteden we veel extra aandacht aan het kind om zodoende zijn/haar ritme en karakter snel te leren kennen. De eerste dagen streven we ernaar dat het kindje verzorgd wordt door één pedagogisch medewerker zodat het langzaam kan wennen aan alle nieuwe prikkels. Ook in de dagen daarna kijken we goed naar de behoeftes van het nieuwe kindje en stemmen we onze keuzes af op onze waarneming ten aanzien van het hechtingsproces. We passen het wennen hier steeds op aan.

We laten het kind, indien mogelijk, de groep zien en zijn/haar eigen bakje en bed. We besteden met alle kinderen op veel momenten extra aandacht aan de komst van het nieuwe kind, waarbij we er steeds voor zorgen om zijn/haar naam te noemen.

We zorgen dat de nieuwe kinderen veel betrokken worden bij alle gebeurtenissen en vertellen steeds wat er gaat gebeuren. We leggen vooral het accent op de overgangsmomenten o.a. door het gebruik van pictogrammen, en benoemen steeds wat er volgt voordat we het uitvoeren. Baby's houden we, zeker in het begin, extra vast en we praten veel tegen het kind zodat het kind kan wennen aan onze stemmen.

3.2.3 *Overgangsmomenten*

Overgangsmomenten proberen we, zoals eerder aangegeven, zoveel mogelijk tijdig aan te kondigen. Per groep zijn er pictogrammen opgehangen die de dagindeling weergeeft om de overgangsmomenten zowel in woord als in beeld (her-)kenbaar te maken. Ook bereiden we kinderen steeds voor op overgangsmomenten door het gebruik van rituelen zoals liedjes, opruimmomenten en steeds terugkerende uitleg over een volgende gebeurtenis. Ook aan baby's leggen we steeds uit wat er gaat gebeuren zodat ze vertrouwd raken met ons en de gebeurtenissen die gaan volgen.

3.2.4 Een snik en een traan

Als kinderen weggaan, staan we samen stil bij het afscheid. We maken er natuurlijk wel een vrolijk dag van en we informeren de ouders uitgebreid via de ouderportal-app. De ouders kunnen beeld en tekst van deze mooie momenten downloaden en bundelen in de herinneringenmap die ze van Kids Society Erica hebben ontvangen.

3.3 Feesten**3.3.1 Er is er een jarig**

In iedere groep wordt op een eigen feestelijke manier de verjaardag gevierd aangepast aan de leeftijd van het kind. We hangen slingers op en er is een feeststoel voor de jarige. Ouders mogen aanwezig zijn tijdens het vieren van het feestje maar ze worden niet actief uitgenodigd. Ouders kunnen een foto- of videocamera achterlaten zodat de pedagogisch medewerkers wat beelden vast kunnen leggen van de verjaardag. Ook van dit feestelijke moment worden natuurlijk mooie foto's in de ouderportal-app geplaatst. De traktaties zijn gezond.

Als er een pedagogisch medewerker jarig is dan knutselen de kinderen, indien ze dit willen en kunnen, een cadeautje en ook krijgt de medewerker een persoonlijke kaart.

3.3.2 Traditionele feesten*Kerst en Oud&Nieuw*

De ruimtes zijn traditioneel ingericht en stralen gezelligheid en warmte uit. We vieren het gezellig samenzijn waarbij er speciale activiteiten georganiseerd worden met name rondom een gezamenlijk kerstdiner. Met oudjaar geven we een traditioneel tintje aan deze dag.

Vader- en moederdag

We vieren zelf geen Vader- of Moederdag maar stellen kinderen vanaf ± 2 jaar in de gelegenheid iets te maken voor een van de ouders.

Carnaval

We vragen de kinderen verkleed te komen op de vrijdag voor en de maandag en dinsdag tijdens carnaval. De pedagogisch medewerkers zijn vrij om zich al dan niet te verkleeden tijdens deze dagen.

Pasen

De ruimtes zijn ingericht met paastakken en andere traditionele versieringen. Er worden speciale activiteiten georganiseerd, met name rondom een Paaslunch.

Sinterklaas

Rondom 5 december wordt er een sinterklaasviering georganiseerd zonder dat daarbij Sint of Piet aanwezig is. Alleen de kinderen die de betreffende dag aanwezig zijn vieren dit feest mee, maar gedurende de hele periode worden er activiteiten aangeboden die aansluiten bij de Sinterklaastijd. De kinderen krijgen een gezamenlijk cadeau voor de groep.

3.4 Kinderinspraak

Kinderinspraak is bij ons dagelijks ingebed in het contact met kinderen. Ieder kind mag er zijn en zijn/haar mening wordt dan ook steeds serieus genomen. Wij kijken en luisteren goed naar de kinderen voordat wij ze iets aanbieden. Kinderen mogen kiezen of ze meedoen met een activiteit. Ook daarbinnen mogen de kinderen bepalen wat zij doen. Waar mogelijk volgen we de kinderen waarbij we onszelf uitdagen om regelmatig 'groter' te denken. We vragen ons regelmatig af waarom iets niet kan als we nee zeggen en we zien vernieuwende ideetjes van de kinderen als een uitdaging.

3.5 Belonen en corrigeren

Belonen en corrigeren hoort bij de "normale" pedagogische werkpraktijk van onze medewerkers. Het wordt door onze medewerkers gezien als "maatwerk" en gebeurt altijd vanuit het idee om de veiligheid

en het welbevinden van individuele kinderen te bevorderen. Kinderen zijn ondernemend en “doen dingen” omdat ze kind zijn.

Een standaard methode voor belonen bestaat niet. Voor correcties geldt hetzelfde, ook dit wordt op maat gegeven, afhankelijk van de situatie en het individuele kind. Hierbij richten de pedagogisch medewerkers de aandacht op het kind dat “benadeeld” wordt. Er vindt een kort gesprekje plaats met het kind dat gecorrigeerd wordt. Wanneer kinderen al wat groter zijn vragen we hen hoe hij/zij het met de ander “goed” kan maken.

Voor kinderen die extra zorg nodig hebben of wensen, bijvoorbeeld doordat de pedagogische interventies niet toereikend zijn, wordt een plan van aanpak gemaakt om hun welbevinden en ontwikkeling te bevorderen. Kinderen met meer behoefte aan beloning en bevestiging, bijvoorbeeld door de ontwikkelingsfase waar ze in zitten, ontvangen dan ook meer. Vanaf maart 2017 zijn er bij Kids Society Erica twee orthopedagogen in dienst. Zij zullen frequent voorbij komen op de groepen en kunnen ook hierin de medewerkers, indien gewenst en/of noodzakelijk, handvatten geven. De vaste pedagogisch medewerkers nemen voornamelijk het voortouw waar het gaat om het welbevinden van onze kinderen, waaronder belonen en corrigeren van het gedrag, en worden daar

eventueel in bijgestaan door collega pedagogisch medewerkers, de orthopedagoog en/of de (assistent)manager. Daarnaast vindt Kids Society Erica het te allen tijde belangrijk om aan te sluiten bij de opvoedstijl van ouders en hierover met ouders te overleggen, een kind moet zich immers veilig voelen tijdens het verblijf bij ons.

3.6 Het vierogen principe

Per 1 juli 2013 dienen alle organisaties voor Kinderopvang in overleg met de oudercommissie maatregelen te nemen om het vier ogen principe in de dagopvang te realiseren.

Een open aanspreekcultuur is als eerste belangrijk om vertrouwen te scheppen. Het aan- en bespreken van gedrag en grenzen, tussen collega's en kinderen en met ouders en medewerkers is van belang. Feedback geven en ontvangen en de Meldcode Kindermishandeling zijn onderwerpen die regelmatig terugkomen op de teamvergaderingen.

Om het vierogen principe vorm te geven is in overleg met de oudercommissie het volgende vastgesteld:

Gebouw

De ruimten van de dagopvang zijn transparant. Dat wil zeggen dat vanuit de speelhal alle groepsruimte in te zien zijn. De deuren van de keukens en verschoonruimten zijn voorzien van een raam. De slaapkamers zijn uitgerust met een babyfoon. Ook in de deuren van de slaapkamers zitten ramen. De toiletdeuren van de kinderen zijn half hoog dus toegankelijk voor toezicht. De dagelijkse praktijk is dat zowel de manager, de assistent manager en de huishoudelijke dienst op verschillende momenten van de dag de groepen binnenlopen.

Personele bezetting

Vanaf 's morgens 7.30 uur tot 's avonds 18.30 uur zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers op de dagopvang aan het werk. Op de breng- en haalmomenten, dus tussen 7.30- 9.00 uur en 17.00 - 18.30 uur, is er een druk verkeer van ouders die hun kinderen respectievelijk komen brengen en halen.

Ook tijdens pauzetijden zijn er minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig. In de praktijk betekent dat, dat de helft van het aantal werkzame medewerkers van dat moment op de afdeling aanwezig is.

Buitenruimte en uitstapjes

Doordat de buitenruimte grenst aan de dagopvangruimte is er rechtstreeks zicht van binnen naar buiten en omgekeerd. Dit voor het geval dat er een medewerker met een groepje kinderen buiten is en een medewerker binnen. Tijdens uitstapjes gaan pedagogisch medewerkers (of een pedagogisch medewerker en een volwassene) bij voorkeur minimaal met zijn tweeën op pad met een groepje kinderen. Als pedagogisch medewerkers alleen met een groepje kinderen op pad gaan is dit een vaste pedagogisch medewerker die werkzaam is op de locatie, en dan is dit in een omgeving waar

Pedagogisch werkplan KDV Jacob Catsstraat

Een beetje thuis!

Kids Society Erica

Kinderopvang

voldoende sociale controle aanwezig is van andere mensen (bijvoorbeeld naar de bakker, kinderboerderij etc.)

Vaardigheden medewerkers

Medewerkers zijn opgeleid in het herkennen van kindermishandeling en –misbruik. We bewerkstelligen een open communicatiesfeer. Medewerkers zijn getraind in het geven van feedback. Het onderwerp kindermishandeling en –misbruik is regelmatig onderwerp van gesprek bijvoorbeeld tijdens teamvergaderingen.

Vaardigheden kinderen

Tijdens de opvang van de kinderen hebben de pedagogisch medewerkers standaard aandacht voor de autonomie van het kind en voor assertiviteit, afgestemd op de leeftijd van het kind. Dit houdt in de dagelijkse praktijk in dat we vertellen aan de kinderen wat we gaan doen en waarom we het doen bijvoorbeeld snoetjes schoonmaken na het eten. Wanneer een kind dit zelf wil doen, met of zonder ondersteuning, wordt hier gehoor aan gegeven.

4. Doelstellingen

4.1 Doelstellingen vanuit het team

In oktober/november 2018 heeft het dagopvang team samen met de manager besproken waar zij in 2019 per groep aan willen gaan werken. Niet alle genoemde aandachtspunten zijn pedagogisch van aard maar willen de medewerkers toch onder de aandacht houden, vandaar dat zij ook in dit werkplan toch worden genoemd. Hieronder wordt per groep aangegeven welke doelen de medewerkers hebben benoemd:

Groene Kameleons:

- Focus op planning van kleine- en grote kring activiteiten per dag op de 0-4 groep
- Heldere en duidelijke communicatie middels overdrachtsmap
- Alert blijven op vullen inhoud groepstabelt
- Groepsmanagement; verder optimaliseren taakverdeling op de groep

Paarse Vlinders:

- Bevorderen zelfstandigheid en zelfredzaamheid kinderen
- Taalontwikkeling stimuleren door nog betere inzet van taalfasen bij aanbod
- Activiteiten aanbod VVE map aanpassen op leeftijd en ontwikkeling kinderen; blijven borgen van maatwerk aanbod
- Borgen goede ondersteuning stagiaire op groep

Blaauwe Pauwen:

- Kinderen beter leren omgaan met uitgestelde aandacht
- Groepsmanagement; verder optimaliseren taakverdeling op de groep
- Mbt VVE werkgroep; thema's niet te breed maken en dichter bij beleavingswereld van de kinderen houden

Gouden Leeuwen:

- Groepsmanagement; dagstructuur onder de loep nemen en hierdoor activiteiten aanbod oudste kinderen nog beter borgen
- Aandacht voor groepsinrichting; ruimte uitdagend en veilig houden

Oranje Guppen:

- Opstart en afronden van de dag op de groep optimaliseren
- Groepsmanagement; activiteiten aanbod oudste kinderen nog beter borgen door consequent gebruik te maken van de activiteiten map op de groep

Voor alle groepen geldt natuurlijk dat we samen blijven werken aan de vorming tot een Kindcentrum: Samen met Brede School De Dassenburcht en de peuterspeelzaal willen we een Kindcentrum gaan vormen. Ook in 2019 willen we hier weer meer inhoud aan geven door o.a. thema-afstemming, het verder uitdiepen van de warme overdracht /wennen in de klas door de oudste peuters, nog intensievere samenwerking tussen orthopedagoog en IB-er school etc. En natuurlijk door het borgen van hetgeen we inmiddels hebben opgebouwd.

Waarom willen we dit?

- Om het beter te maken: Borging van de doorgaande ontwikkelingslijn en een sterke opvoedingsomgeving (denk hierbij aan een gezamenlijke visie en beleid, betere warme overdracht, eenduidig pestbeleid etc.)
- Om het leuker voor de kinderen te maken: voor kinderen uitdagender, drempelloos en vertrouwd (denk bijvoorbeeld aan afstemming van thema's)
- Om het professioneler te maken; een pedagogische en educatieve infrastructuur (denk hierbij aan een gezamenlijk zorgoverleg)

4.2 Evaluatie

Het pedagogisch werkplan wordt jaarlijks geëvalueerd met het team en waar nodig aangepast. Daarbij worden aandachtpunten, pilots en actuele keuzes steeds concreet geformuleerd.

Het pedagogisch werkplan dient steeds getoetst te worden aan het pedagogisch beleid van Kids Society Erica.

Na vaststelling door het team wordt de decentrale oudercommissie geïnformeerd.

De volgende evaluatie vindt plaats in december 2019.

Bijlage 1 Relevantie informatie met betrekking tot het pedagogisch werkplan

Hieronder zijn een aantal onderwerpen benoemd die van belang (kunnen) zijn voor het goed uitvoeren van het pedagogisch werkplan:

- Pedagogisch Beleid (zie MySociety)
- Bereikbaarheid (zie MySociety)
- Locatie-informatie (zie overdrachtsmap)
- Plaatsing op en overdracht naar een andere groep (zie MySociety)
- Uitstapjes, vervoer en buitenspelen (zie MySociety)
- Teamvergadering (zie MySociety)
- Teamevaluatie (zie MySociety)
- Informatie aan klanten (zie MySociety)
- Voeding en verzorging (zie MySociety)
- VVE beleidsplan (zie MySociety)
- V&G beleid (zie MySociety)
- Scholingsgids (op te vragen bij manager locatie)